

УДК: 821.111:82'282

КОПАЧ О.О.

*(Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка)***ВИКОРИСТАННЯ ДІАЛЕКТУ КОКНІ У ТВОРАХ Р. КІПЛІНГА**

Стаття присвячена використанню діалекта кокні у “Вдові із Віндзора” та “Трьох солдатах” Р. Кіплінга. Особлива увага приділяється фонетичним, граматичним та лексичним характеристикам кокні у творах.

Ключові слова: кокні, Р. Кіплінг, фонетичні особливості.

Копач Е.А. Использование диалекта кокни в произведениях Р. Киплинг. Стаття посвящена использованию диалекта кокни в “Вдове из Виндзора” и “Трех солдатах” Р. Киплинг. Пристальное внимание уделяется фонетическим, грамматическим и лексическим особенностям кокни в произведениях.

Ключевые слова: кокни, Р. Киплинг, фонетические особенности.

Kopach O.O. The Use of Cockney Dialect in R. Kipling's Works. The article is devoted to using of cockney dialect in R. Kipling's “The Widow at Windsor” and “Soldiers Three”. Great attention is paid to the phonetic, grammatical and lexical peculiarities of cockney in works.

Key words: cockney, R. Kipling, phonetic peculiarities.

Британію можна назвати країною діалектів, оскільки територіальні та соціальні умови життя і, навіть, клімат вплинули на спілкування мовців і утворили безліч “відхилень від норми”. Саме поняття “діалект” тлумачиться неоднозначно, оскільки його кордони точно не визначені. Не дивно, що в 70-х роках багато визначних лінгвістів (П. Мейер, Г. Парі, Г. Шухардт) почали заперечувати реальність поняття “діалект”. Наприклад, П. Мейєру діалекти, які непомітно переходять з одного в інший, уявлялися “мимовільною концепцією нашого розуму” [Бродович, Воронин 1986, с. 50].

Якщо виділити те загальне, в чому співпадають думки дослідників, то можна тлумачити “діалект” (від грецького *diálektos* – “розмова, говір”) як різновид мови, що характеризується відносною єдністю його особливостей і вживається як засіб спілкування на обмеженій території.

Класифікація сучасних англійських територіальних діалектів теж викликає серйозні труднощі, тому що їх межі відрізняються великою хиткістю, а мовний стандарт все більше вторгається в область розповсюдження діалектної мови. Одна з найбільш серйозних спроб класифікації була зроблена А. Еллісом, який виділив середні діалекти (підрозділяються на десять підгруп); східні діалекти (підрозділяються на п'ять підгруп); західні діалекти (підрозділяються на дві підгрупи); південні діалекти (підрозділяються на десять груп) [Бродович, Воронин 1986, с. 54].

Нашу увагу привернув один з найвідоміших типів лондонського діалекту – кокні, сьогодні відомий як “Cockney rhyming slang” – римований сленг кокні.

Метою нашого дослідження є вивчення мовних особливостей кокні у творах Р. Кіплінга “Вдова із Віндзора” та “Три солдати”. Досягнення цієї мети передбачає постановку наступних **завдань**:

- 1) з'ясувати походження діалекту “кокні”;
- 2) визначити особливості діалекту “кокні”;
- 3) схарактеризувати мовні особливості діалекту кокні у творі Р. Кіплінга “Вдова із Віндзора”;
- 4) віднайти характерні для кокні риси у “Трьох солдатах” Р. Кіплінга.

Предмет дослідження – діалект кокні.

Об'єкт дослідження – мовні особливості діалекту кокні на прикладі творів Р. Кіплінга “Вдова із Віндзора”, “Три солдати”.

Термін “кокні” позначає як акцент, так і групу людей, яка ним розмовляє [Градобник 2006, с. 112]. Етимологія кокні є предметом багатьох диспутів. Деякі вчені пояснюють походження “кокні” буквально від виразу “півняче яйце” (*cock's egg*) – деформоване яйце, що зазвичай породжує малодосвідчена курка [Градобник 2006, с. 112]. Це словосполучення вживалося по відношенню до слабого лондонця у його порівнянні із сильним, здоровим жителем сільської місцевості. У XVII столітті таким терміном називали вже будь-якого жителя Лондона.

Вважається, що *Cockney rhyming slang* з'явився в середині XIX ст. у східній частині Лондона і, на думку Д. Франкліна (“*A Dictionary of Rhyming Slang*”), використовувався як “таємнича” мова кримінального світу. А дослідник П. Райт (“*Cockney Dialect and Slang*”) вважає, що творцями кокні були вуличні продавці та їхні учні [Градобник 2006, с. 112]. Але як зазначає М.М. Маковський, “етимологія пояснює походження слів, але лише життя кокні пояснює їх мову – епітети та іронію, сленг, який може бути водночас евфемізмом і життєрадісним прислів'ям, незвичайною пародією, навмисним фонетичним

відхиленням або перебільшеною помилкою мовлення” [Маковский 1982, с. 71].

Дійсно, кокні привертав увагу багатьох літераторів, і саме за їх творами можна робити висновки про його статус та розвиток діалекту в різні часові проміжки. Наприкінці XIX століття в Англії навіть існувала співдружність письменників (Л. Хант, Дж. Кітс, В. Хезліт тощо), що писали на кокні та називали себе “Cockney School”. Однак їх творчість зазнавала нищівної критики з боку аристократичного суспільства, оскільки вважалася поезією нижчого, робітничого класу.

Звертався до кокні й відомий англійський письменник Р. Кіплінг. Його твір, присвячений королеві Вікторії – “Вдова із Віндзора” – є яскравим прикладом використання кокні у поезії.

The Widow at Windsor

‘Ave you ‘eard o’ the Widow at Windsor
 With a hairy gold crown on ‘er ‘ead?
 She ‘as ships on the foam – she ‘as millions at ‘ome,
 An’ she pays us poor beggars in red.
 (Ow, poor beggars in red!)
 There’s ‘er nick on the cavalry ‘orses,
 There’s ‘er mark on the medical stores –
 An’ ‘er troopers you’ll find with a fair wind be’ind
 That takes us to various wars.
 (Poor beggars! – barbarious wars!)
 Then ‘ere’s to the Widow at Windsor,
 An’ ‘ere’s to the stores an’ the guns,
 The men an’ the ‘orses what makes up the forces
 O’ Missis Victorier’s sons.
 (Poor beggars! Victorier’s sons!)
 Walk wide o’ the Widow at Windsor,
 For ‘alf o’ Creation she owns:
 We ‘ave bought ‘er the same with the sword an’ the flame,
 An’ we’ve salted it down with our bones.
 (Poor beggars! – it’s blue with our bones!)
 Hands off o’ the sons o’ the Widow,
 Hands off o’ the goods in ‘er shop,
 For the Kings must come down an’ the Emperors frown
 When the Widow at Windsor says “Stop”!
 (Poor beggars! – we’re sent to say “Stop”!)
 Then ‘ere’s to the Lodge o’ the Widow,
 From the Pole to the Tropics it runs –
 To the Lodge that we tile with the rank an’ the file,
 An’ open in form with the guns.
 (Poor beggars! – it’s always they guns!)
 We ‘ave ‘eard o’ the Widow at Windsor,
 It’s safest to let ‘er alone:
 For ‘er sentries we stand by the sea an’ the land
 Wherever the bugles are blown.
 (Poor beggars! – an’ don’t we get blown!)
 Take ‘old o’ the Wings o’ the Mornin’,
 An’ flop round the earth till you’re dead;
 But you won’t get away from the tune that they play
 To the bloomin’ old rag over’ead.
 (Poor beggars! – it’s ‘ot over’ead!)
 Then ‘ere’s to the sons o’ the Widow,
 Wherever, ‘owever they roam.
 ‘Ere’s all they desire, an’ if they require
 A speedy return to their ‘ome.
 (Poor beggars! – they’ll never see ‘ome!) [Kipling]

Після аналізу твору можна зробити висновок про прояв наступних особливостей кокні:

- випадіння початкового [h] (h-dropping): ‘ave, ‘eard, ‘er, ‘ead, ‘as, at ‘ome, be’ind, take ‘old, ‘owever, over’ead, for ‘alf, the cavalry ‘orses, it’s ‘ot;

- випадіння кінцевого [d]: an' (13 випадків);
- випадіння кінцевого [f]: o' (12 випадків);
- випадіння початкового th (th-dropping): 'ere's (5 випадків);
- перетворення кінцевого [ŋ] в [n]: bloomin', the Wings o' the Mornin'.

Всі перелічені особливості є фонетичними, граматичних та лексичних особливостей, притаманних кокні, у творі виявлено не було.

Більш послідовно Р. Кіплінг використовує кокні у циклі оповідань "Три солдати", де особливості цього діалекту проявляються у мові одного з головних героїв – Ортеріса. Характерні риси кокні у творі:

1) фонетичні:

- випадіння початкового [h] (h-dropping): "Well, 'sez 'e,' 'ave they pushed your 'elmet off yet, Sergeant?" [Kipling];

- випадіння кінцевого [f]: "I'll be one o' the witnesses," said he" [Kipling];

- перетворення кінцевого [ŋ] в [n]: "Sergeant Raines was in the verandah *talkin'* to me", "That cost him more at the end than the *beginnin'*"; "That's the best *hearin'* for a long time"; "Ye're *callin'* the wrong man" [Kipling];

- заміна *wh* на *w*: "'E's got a colley dog *wot* do, though"; "I cud see that the two was in the verandah *were* I'd left them" [Kipling];

- випадіння голосних: "Gawd'll put it down to B *Comp'ny's* barrick damages one o' these days [Kipling];

- монофтонгізація дифтонгів та дифтонгізація монофтонгів: "That guard-mountin' wears on the sole av the *fu'*"; "I *tould* you, did I not, Sorr, that I was caressed an' pershuaded to lave the Tyrone on account av a throuble?"; "My *Gawd*, I can't stand this! *sez* 'e, an' 'e picks up my rifle an' shoots Mackie. See?" [Kipling];

2) граматичні:

- пропущення допоміжного дієслова *have* в перфекті: "He shud *ha'* shot himself an' the woman by rights, an' made a clean bill av all"; "He might *ha'* gone on an' forgot, as you say, Sorr" [Kipling];

- використання форми *was* у множині: "Quigley, Parsons, an' Trot, they *was* in the inside verandah, so they couldn't 'ave 'eard nothing"; "There *was* too many buryin's thin to ask questions" [Kipling];

3) лексичні особливості:

- сленг і розмовна лексика: little butcher, the beastie, leech тощо.

Таким чином, проаналізувавши твори Р. Кіплінга ми зробили висновок про перевагу фонетичних рис діалекту кокні у його творах (особливо це стосується "Вдови із Віндзора"), але підкреслимо й наявність граматичних та лексичних особливостей (у "Трьох солдатах"), які дають можливість автору за відсутності глибокого психологічного аналізу характерів зобразити кожного персонажа типовим представником свого соціального стану та регіону.

Література

Бродович О.И., Воронин С.В. Об одном эксцентричном средстве оптимизации коммуникативного процесса: Cockney rhyming slang / О.И. Бродович., С.В. Воронин // Речевое воздействие: психологические и психолінгвистические проблемы. Институт языкознания АН СССР. – М., 1986. – С. 39-57. Градобник М.С. Соціальна стратифікація сучасної англійської літературної вимови / М.С. Градобник // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2006. – № 5. – С. 108-116. Маковський М.М. Англійские социальные диалекты / М.М. Маковский. – М.: Высшая школа, 1982. – 135 с. *Kipling R. Soldiers Three* [Електронний ресурс] / R. Kipling. – Режим доступу: <http://www.jollyroger.com/library1/SoldiersThreebyRudyardKiplingbook.htm5>. *Kipling R. The Widow at Windsor* [Електронний ресурс] / R. Kipling. – Режим доступу: <http://www.poetarium.info/kipling/widowwindsor.htm>.

УДК: 811. 111' 373. 46:33

КУДЕЛЬКО З.Б.

(Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича)

РОЛЬ ПЕРЕКЛАДУ В ПОПОВНЕННІ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ (НА ПРИКЛАДІ ДИПЛОМАТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ)

У статті розглядається один з найпоширеніших шляхів поповнення термінологічної лексики у терміносистемі дипломатії – переклад. Переклад сприяє виникненню та розповсюдженню еквівалентів лексичних одиниць, які запозичуються кількома мовами з єдиного джерела – мови-продуцента або послідовно запозичуються у межах певних мов. Стаття також висвітлює екстра- та інтралінгвістичні мовні інтерференції у процесі формування дипломатичної термінології.

Ключові слова: термін, терміносистема дипломатії, переклад, запозичення, мовні інтерференції.